

YARGITAY KARARI

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2022/4890

KARAR NO : 2022/6374

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : MALAZGİRT ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ

TARİHİ : 02/11/2021

NUMARASI : 2021/19-2021/256

DAVACI : TUBA BİNGÖL VEK. AV. FATMA ZEHRA ÖZMEN

DAVALI : SAĞLIK BAKANLIĞI VEK. AV. BAHRIYE AKSOY

Taraflar arasındaki alacak davasının mahkemece yapılan yargılaması neticesinde davanın kısmen kabulüne dair kesin olarak verilen hükmün Adalet Bakanlığınca kanun yararına bozulması istenilmekle; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, Malazgirt Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinden 2019-2020 eğitim öğretim yılında mezun olduğunu, okulun müfredatı gereği staj yapması gerektiğinden son sınıfta Malazgirt Devlet Hastanesinde Eylül- Haziran ayları arasında staj yaptığını, sigorta dökümü incelendiğinde 2019 yılı Eylül ile 2020 yılı Haziran ayları arasında tamamen sigortalı görüldüğünü, hakkında staj gördüğüne ilişkin staj defteri oluşturulduğunu, söz konusu staj defteri incelendiği zaman düzenli olarak staj yaptığı ve çalıştığını ortaya çıkacağını, davalı bakanlığının staj ücretini 2020 Mart ayına kadar eksik ödemediği gibi Nisan, Mayıs ve Haziran aylarına ilişkin staj ücretlerini hiç ödemediğini, aynı durumda olup da Bingöl Devlet Hastanesinde staj yapan öğrencilerin staj ücretlerinin Nisan, Mayıs ve Haziran ayı da dahil olmak üzere ödeme yapıldığını, yapılan sözleşmede öğrencinin kendi kusurundan kaynaklı devamsızlığı halinde, gelmediği günlerin staj ücretinin ödenmeyeceğini, 2020 yılı Mayıs ve Haziran aylarında salgın sebebiyle devam edememiş olsa da sigortasının yatmaya devam ettiğini ve söz konusu devamsızlığın kusurundan kaynaklanmadığını, kendi kusuruna dayanmayan devamsızlık ve sigorta dökümleri birlikte değerlendirildiğinde Nisan, Mayıs ve Haziran staj ücretlerinin ödenmesi gerektiğini, Mart ayına kadar ödenen ücretlerin de eksik ödendiğini, ödenmesi gerekli yıllık izin ücreti ödenmediğini ileri sürerek fazlaya ilişkin talep ve dava haklarının saklı kalmak kaydıyla şimdilik 10,00 TL ödenmeyen yıllık izin ücreti

alacağı ve 10,00 TL eksik ödenen ya da belirtilen aylarda hiç ödenmeyen staj ücreti alacağı dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsilini talep etmiştir.

Davalı, davacı ile Bakanlık arasında imzalanan mesleki eğitim staj sözleşmesi uyarınca, Eylül 2019- Haziran 2020 tarihleri arasında davacının fiilen devam edeceği staja karşılık ücret ödeneceğinin kararlaştırıldığını, davacının fiilen staja devam ettiği süre boyunca 25/09/2019-15/03/2020 tarihleri arasında staj ücret alacağı eksiksiz olarak ödendiğini, davacının başka da herhangi bir alacağı bulunmadığını, Covid 19 pandemi süreci nedeniyle Mart 2019 itibarıyla eğitim öğretimin tatil edilerek uzaktan eğitime geçilmiş olduğunu, davacı öğrencinin de bu süreçte staja devam etmediği halde haksız kazanç amaçlı davanın açıldığını, bir yıldan kısa süreli çalışma için yıllık izin ücretinin de istenemeyeceğini savunarak davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece, davacı öğrenci ile davalı idareye bağlı Malazgirt Devlet Hastanesi arasında imzalanan sözleşmenin 26. maddesinde " ... taraflarca imzalanan bu sözleşme öğrencinin mesleki eğitimini tamamlayarak mezun olacağı tarihe kadar geçerlidir." şeklindeki düzenlemeden salgın döneminde sözleşmenin ayakta olduğu, Malazgirt Devlet Hastanesi kapatılmadığından sözleşmenin fesih edilmediği, aynı sözleşmenin 10'uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Öğrenci mesleki eğitim için işletmeye devam etmek zorundadır. İşletmede mesleki eğitimine özürsüz devam etmeyen veya ücretsiz izin kullanan öğrencinin bu günlerdeki ücreti kesilir." şeklindeki düzenlemede öğrencinin ücretinin ancak özürsüz olarak devam etmediği durumlarda veya ücretsiz izin kullandığı durumda kesilebileceği kararlaştırıldığı, dolayısıyla salgın döneminde öğrencinin mesleki eğitimine devam etmemesi öğrenciden kaynaklanan bir özür olarak kabul edilemeyeceği, okul müdürlüğüne Covid-19 salgını döneminde de sözleşmenin 11'inci maddesi uyarınca davacı öğrencinin sigorta primlerinin ödendiği, sözleşmenin 7'nci maddesinin 1'inci fıkrasında yer alan "öğrenciye yarıyıl ve yaz tatili süresince toplam bir ay ücretli izin verilir." şeklindeki düzenlemeden staj yapan öğrencinin bir ay ücretli izin hakkı olduğu ve izinli olduğu dönemde de ücretinin ödenmesi gerektiği, davalı idarenin öğrencinin yıllık izin kullandığına dair bir belge ibraz etmediği, bilirkişi raporunda toplam alacak miktarında maddi hata yapıldığı, maddi hatanın ek rapor aldırılmayı gerektirmediği, toplam staj ücreti alacağı 1987,91 TL olduğu, davacı vekilinin staj ücreti alacağı yönünden davasını 2.219,34 TL olarak ıslah etmiş ise de: bu hususun maddi hatadan kaynaklandığı gerekçesiyle davanın kabulüne, karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığının 07/06/2022 tarihli yazısında; mahkemece, davacı vekilinin alınan bilirkişi raporu içeriği ile sonuç kısmı arasındaki farka rağmen davasını 2.219,34 TL'ye ıslah etmesinin maddi hatadan kaynaklanmadığı dikkate alınıp davanın kısmen kabulü yönünde karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde tam kabule hükmedilmesi doğru olmadığı gibi davacı öğrencinin devamsızlık çizelgesi dahi bulunmayan dönem için staj ücretine ve yaz tatiline denk gelmeyen bir yıldan kısa süreli stajında yıllık izin ücretine hak kazanacağı kabulüyle karar verilmiş olmasının da usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın, 6100 sayılı HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Dava, mesleki staj süresince ödenmeyen staj ücreti ile yıllık izin ücretinin tahsili istemine ilişkindir. Uyuşmazlık, davacının ıslahının maddi hataya dayalı olup olmadığı ve staj ücreti ve yıllık izin ücretinin talep edilip edilmeyeceği noktasında toplanmaktadır.

1-Kavram olarak; taraflardan birinin yapmış olduğu usul işleminin tamamen veya kısmen düzeltilmesine ıslah denir. (HUMK m.83, HMK m.176) Eş söyleyişle ıslah, iyiniyetli tarafın davayı açtıktan veya kendisine karşı bir dava açıldıktan sonra öğrendiği olgularla ilgili yanlışlıklarını düzeltmesine, eksiklikleri tamamlamasına, bu çerçevede yeni deliller sunabilmesine olanak sağlayan bir kurumdur.

İslahın temel amacı, dava değiştirme yasağını, hasmın rızasını almaya gerek duymadan aşmak; böylece yeniden dava açma yükünden kurtularak, davaya getirilmesi unutulmuş vakıaları davaya dahil etmek, dava sebebini değiştirmek ya da ibraz ile ikame edilmesi ihmal edilen delilleri davada ileri sürme olanağını tarafa sağlamaktır (Tutumlu, M.A., Kuram ve Uygulama Işığında Medeni Usul Hukukunda Islah, 2010, s.17). Uygulamada gözetilmesi gereken ve yukarıda izah edilen denge olgusu, bazı hallerde ıslah yoluna başvurulmasına engel oluşturur. Bu noktada, istem sonucu kavramını açıklamak gerekir. İstem sonucu, dava konusunu belirleyen tek ve asıl öğedir. Öğretide istem sonucu, mahkemeden istenilen şey olup davanın mevzuunu teşkil edeceği (Postacıoğlu, İ. E., Medeni Usul Hukuku Dersleri, 6.Bası, İstanbul 1975) ve mahkemenin davayı kabul etmesi halinde kararında neyi hüküm altına alacağı hususunun açıkça beyan edilmesi keyfiyeti olarak anlaşılmaktadır. (Bilge N./Önen E., Medeni Yargılama Hukuku Dersleri, 3. Baskı, Ankara 1978) Dava konusunun ne olduğu istem sonucu ile belirleneceğine göre, istem konusu ile dava sonucu iddianın ve savunmanın genişletilmesi ve değiştirilmesi yasağı ve bu nedenle de ıslah kurumu açısından bir özdeşlik göstermektedir (Yılmaz, E., Medeni Yargılama Hukukunda Islah, Değiştirilmiş 2. Bası, Ankara-2010, s.190). Dava konusunda yapılacak değişiklik, iddianın genişletilmesi ve değiştirilmesi yasağı kapsamında kalmakla birlikte, ıslah yolunun işletilmesi ile sağlanabilmektedir. Bu halde, dava konusunun veya istem sonucunun değiştirilmesi yönünde yapılabilecek değişiklik tamamen ıslah veya kısmen ıslah şeklinde gerçekleşebilir. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) davanın tamamen ıslahını düzenleyen 180. maddesinde; “Davasını tamamen ıslah ettiğini bildiren taraf, bu bildirimden itibaren bir hafta içinde yeni bir dava dilekçesi vermek zorundadır. Aksi hâlde, ıslah hakkı kullanılmış sayılır ve ıslah hiç yapılmamış gibi davaya devam edilir.” şeklinde düzenleme mevcut iken 181. maddede kısmen ıslaha başvuran tarafa, ıslah ettiği usul işlemini yapması için bir haftalık süre verileceği, bu süre içinde ıslah edilen işlem yapılmazsa, ıslah hiç yapılmamış gibi davaya devam edileceği kabul edilmiştir.

Tamamen ıslahta dava sebebi veya istem konusu tümüyle değiştirilmektedir. Böylece, dava dilekçesindeki talepler artık hükme konu olamaz. Kısmen ıslahta ise, önceden yapılan usuli bir işlemin düzeltilmesi, örneğin talep sonucunun artırılması söz konusu olur. Bu halde, davacının talep sonucunu artırdığı miktar üzerinden ¼ nispi harç yatırması gerekir (Kuru, Baki, Medeni Usul Hukuku, Yetkin Yayıncılık, 2020, s. 1204 – 1206). Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus, ıslahın harca tabi olması nedeniyle değil, istem sonucunu arttırmanın harca tabi olması nedeniyle harç yatırma zorunluluğunun bulunmasıdır. Bu itibarla, yapılan ıslaha rağmen, dava konusunun miktarı artmamışsa, harç yatırılması gerekmemektedir (Yılmaz, E.: (Medeni Yargılama Hukukunda) Islah, 4. Baskı, Ankara, 2013, s. 536)

HMK'nın 176/2. maddesine göre ise, aynı davada taraflar ancak bir kez ıslah yoluna başvurabilir.

Somut olayda; davacı vekilinin bilirkişi raporu sonrasında davasını 2.219,34 TL olarak ıslah edip bu değer üzerinden ıslah harcını yatırdığı, 28.09.2021 tarihli 4. celsede de

ıslah dilekçesi doğrultusunda karar verilmesini talep ettiği ve ıslah miktarının maddi hatadan kaynaklanmadığı anlaşılmaktadır.

O halde mahkemece, davacının davasını 2.219,34 TL olarak ıslah ettiği değerlendirilerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile davanın kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olduğundan Adalet Bakanlığı'nın bu yöne ilişkin kanun yararına bozma talebinin kabulü gerekir.

2-3308 sayılı Kanun'un Ücret ve Sosyal Güvenlik başlıklı 25. maddesinde "Aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere işletmeler tarafından ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışlar, düzenlenecek sözleşme ile tespit edilir. Ancak, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında staj veya tamamlayıcı eğitim gören öğrencilere asgari ücretin net tutarının; yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde onbeşinden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde otuzundan, kalfalık yeterliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12'nci sınıf öğrencilerine asgari ücretin yüzde ellisinden aşağı ücret ödenemez. Bu amaçla kamu kurum ve kuruluşları gerekli tedbirleri alır. Staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencileri ile yükseköğretim kurumları ve birimlerinde yapan yükseköğretim öğrencilerinin yaptıkları stajlar bu fıkra hükmü kapsamı dışındadır.

Aday çırak, çırak ve öğrencinin eğitimi sırasında işyerinin kusuru halinde meydana gelecek iş kazaları ve meslek hastalıklarından işveren sorumludur.

Aday çırak, çırak ve öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır.

Aday çırak, çıraklar, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında okumakta iken staja, tamamlayıcı eğitime veya alan eğitimine tabi tutulan öğrencilerin sigorta primleri asgari ücretin yüzde ellisi üzerinden, Bakanlık ile mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumlarının bağlı olduğu üniversitelerin bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

Aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrenciler ile mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında alan eğitimine başlayan öğrenciler hakkında 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 23, 24, 35 ve 42 nci maddeleri hükümleri uygulanmaz. Ayrıca bunlara aynı Kanuna göre işgöremezlik ödenekleri bağlanacak sürekli işgöremezlik gelirinine esas olacak günlük kazançların tespitinde sigorta primine esas tutulan ücret dikkate alınır." düzenlemesinin yer aldığı ve yine aynı kanunun İzin başlıklı 26. maddesinde de "Aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilere işletmelerce her yıl tatil aylarında bir ay ücretli izin verilir. Ayrıca mazeretleri kabul edilenlere okul müdürlüğünün görüşü alınarak bir aya kadar ücretsiz izin de verilebilir." düzenlenmesinin yer aldığı anlaşılmaktadır.

Somut olayda; davacının Covid-19 salgını nedeniyle stajına fiilen devam etmediği, bu konuda devam çizelgesinin de bulunmadığı anlaşılmaktadır.

O halde mahkemece, yukarıda yer alan yasal düzenlemelere göre davacı öğrencinin devamsızlık çizelgesi dahi bulunmayan dönem için staj ücretine ve yaz tatiline denk gelmeyen bir yıldan kısa süreli stajında yıllık izin ücretine hak kazanacağı kabulüyle karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olduğundan Adalet Bakanlığı'nın bu yöne ilişkin kanun yararına bozma talebinin kabulü gerekir.

SONUÇ: Yukarıda 1. ve 2. bentte açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığı'nın kanun yararına bozma talebinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine, 12.09.2022 tarihinde oy birliği ile karar verildi.